

„Több fényt!”

a szemantikus web lehetőségei a közgyűjtemények számára

Szemantikus publikálás?!

— mint

és vagy nem

— mint

és vagy nem

— mint

és vagy nem

— mint

és vagy nem

— mint

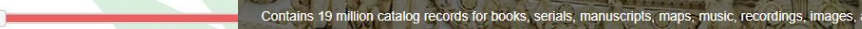
és vagy nem

LIBRARY
LIBRARY OF CONGRESS
CATALOG

LC Catalog Quick Search

Contains 19 million catalog records for books, serials, manuscripts, maps, music, recordings, images, a

1500

Digitális tartalom

Browse
Find titles, authors/creators, subjects, call numbers, or standard numbers in alphabetical or sequential lists, with cross-references.

Advanced Search
Combine search words using guided menus.

Keyword Search
Find search words anywhere in the catalog record. Includes Keyword (Expert) search.

 Ask a Librarian
Email a question to an LC subject specialist

 Research Centers
Explore Library reading room services and operations

 FAQs for Research
Find answers to common questions from Library patrons

 Reader Registration
Learn how to obtain an LC reader identification card

Egyszerű keresés Összetett keresés CCL keresés Böngészés

— mint

és vagy nem

— mint

és vagy nem

— mint

+ Új mező hozzáadása

Töröl

Szűkítse keresését!

Megj. éve -

Kiadás helye

Dokumentum altípusa

Nyelv

Dokumentumtípus

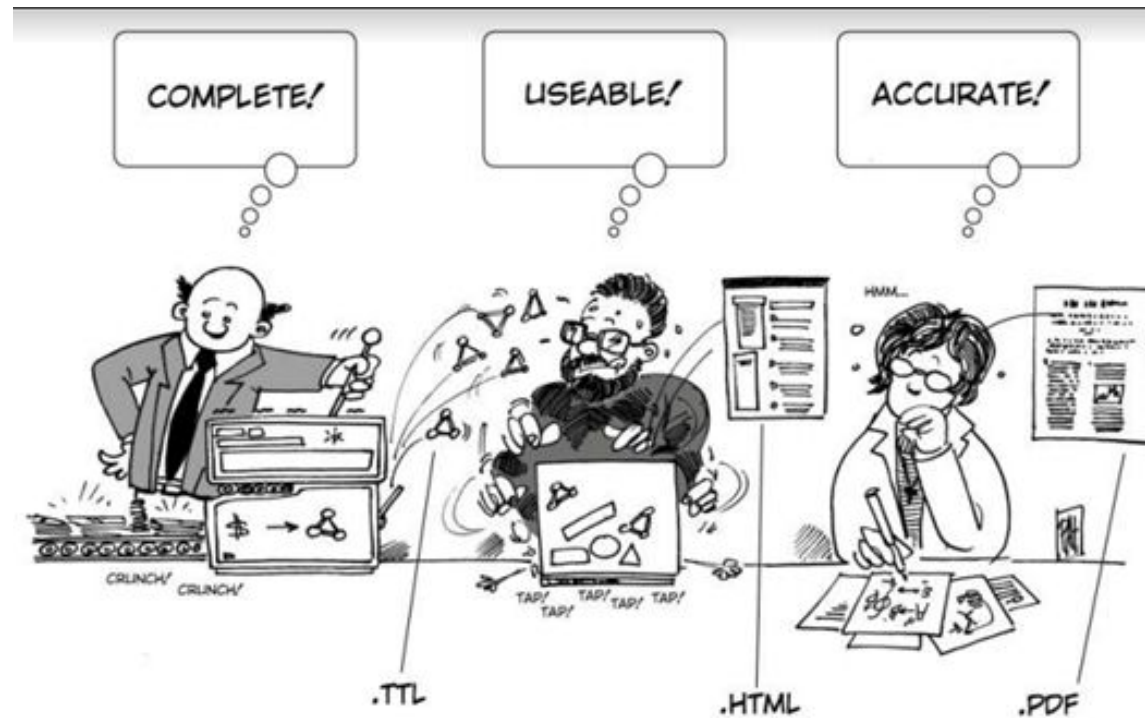
☐ Könyv (monografik...	☐ Cikk
☐ Kotta	☐ Elektronikus dokum...
☐ Videofelvétel	☐ Periodika
☐ Vizuális dokumentum	☐ Térkép

Publikálás... de kinek... és hogyan?

Közvetlenül a felhasználónak?

Publikálás... de kinek... és hogyan?

Az IT-szakembernek!

Szoftvereszköz kell!

00789nam a2200217 i
450000100110000000200050001100500170001600800410
003302000220007409000080009610000430010424500950
014725900150024226000520025730000220030944000360
033150400290036758800790039670000570047571000390
0532PIM2035036book20150112150206.0141219s2014####
1 a978-963-227-597-0
aKKV10aMáraiSándord1900-1989cnemesgmárai10aFöld,
föld!ba teljes változatcMárai Sándoresajtó alá rend., utószó
Kovács Attila Zoltán q2014Q2014
a[Budapest]bHelikonc2014eDebrecenfKinizsi ny a622, [2]
pc19 cm 0aMárai regénytárzMészáros Tibor aBibliogr. a
jegyzetekben aKötés: eredeti, kiadói pk., borítóval, terv::
Mátai és Végh Kreatív Műhely11aKovácsAttila
Zoltánd1972sajtó alá rend., utószó21aMátai és Végh
Kreatív Műhely4terv

```
000 00000cam 22000005p 4500
001 PIM2035036
005 20150112150219.0
020 __ a 978-963-227-597-0
035 __ a KKV-70355
090 __ a KKV
100 1_ a Márai
    j Sándor
    d 1900-1989
    g márai
245 1_ a Föld, föld!...
    b (a teljes változat)
    c Márai Sándor
    e (sajtó alá rend., utószó Kovács Attila Zoltán)
    h 01
259 __ q 2014
    Q 2014
260 __ a [Budapest]
    b Helikon
    c (2014)
    e Debrecen
    f Kinizsi ny.
300 __ a 622, [2] p.
    c 19 cm
440 __ a Márai regénytár
    z Mészáros Tibor
504 __ a Bibliogr. a jegyzetekben
588 __ a Kötés: eredeti, kiadói pk., borítóval, terv::< Mátai és Végh Kreatív Műhely
599 __ a R
655 __ a visszaemlékezés
700 11 4 sajtó alá rend., utószó
    a Kovács
    d 1972-
    j Attila Zoltán
710 21 4 terv.
    a Mátai és Végh Kreatív Műhely
```

Szoftvereszköz kell!

```
<controlfield tag="001" value="000000000" controlfield>
<controlfield tag="002" value="book" controlfield>
<controlfield tag="005" value="20150112150206.0" controlfield>
<controlfield tag="008" value="141219s2014#### 1" controlfield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="020">
  <subfield code="a" value="978-963-227-597-0" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="090">
  <subfield code="a" value="KKV" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1="1" ind2=" " tag="100">
  <subfield code="a" value="Márai Sándor" subfield>
  <subfield code="c" value="nemes" subfield>
  <subfield code="d" value="1900-1989" subfield>
  <subfield code="g" value="márai" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1="1" ind2="0" tag="245">
  <subfield code="a" value="Föld, föld!..." subfield>
  <subfield code="b" value="(a teljes változat)" subfield>
  <subfield code="c" value="Márai Sándor ; (sajtó alá rend., utószó Kovács Attila Zoltán)" subfield>
  <subfield code="h" value="01" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="259">
  <subfield code="q" value="2014" subfield>
  <subfield code="Q" value="2014" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="260">
  <subfield code="a" value="[Budapest]" subfield>
  <subfield code="b" value="Helikon" subfield>
  <subfield code="c" value="(2014)" subfield>
  <subfield code="e" value="Debrecen" subfield>
  <subfield code="f" value="Kinizsi ny." subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="300">
  <subfield code="a" value="622, [2] p." subfield>
  <subfield code="c" value="19 cm" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1="1" ind2=" " tag="490">
  <subfield code="a" value="Márai regénytár" subfield>
  <subfield code="z" value="Mészáros Tibor" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="504">
  <subfield code="a" value="Bibliogr. a jegyzetekben" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="588">
  <subfield code="a" value="Kötés: eredeti, kiadói pk., borítóval, terv:: Márai és Végh Kreatív Műhely" subfield>
</datafield>
▼<datafield ind1=" " ind2=" " tag="655">
  <subfield code="a" value="visszaemlékezés" subfield>
```

Szerző: Márai Sándor (1900-1989)

Cím: Föld, föld!... : (a teljes változat)

Szerzőségi közlés: Márai Sándor ; (sajtó alá rend., utószó Kovács Attila Zoltán)

További név: Kovács Attila Zoltán (1972) (sajtó alá rend., utószó) Márai és Végh Kreatív Műhely (terv.)

Megjelenés helye: [Budapest]

Kiadó: Helikon

Megjelenés ideje: (2014)

Nyomda: Debrecen : Kinizsi ny.

Terjedelem: 622, [2] p. ; 19 cm

Sorozat: Márai regénytár

Kötés: Kötés: eredeti, kiadói pk., borítóval, terv: Márai és Végh Kreatív Műhely

Bibliográfia: Bibliogr. a jegyzetekben

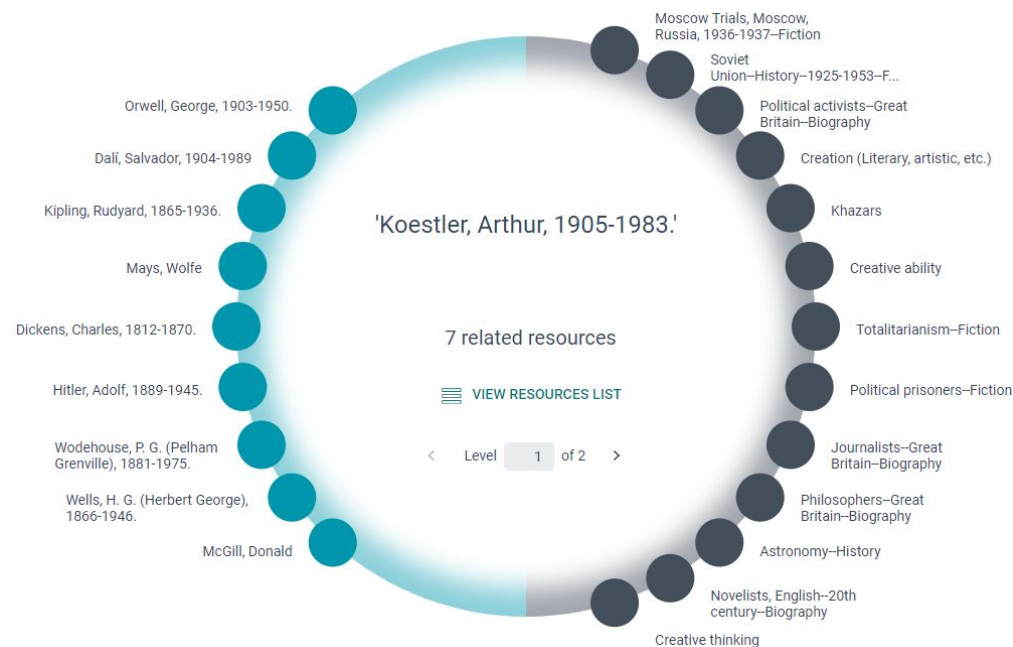
Műfaj: visszaemlékezés

Dokumentumtípus: Könyv

Szoftvereszköz kell!

BIBFRAME (RDFXML)

```
</bf:adminMetadata>
<rdf:type rdf:resource="http://id.loc.gov/ontologies/bibframe/Text" />
<bf:content >
  <bf:Content rdf:about="http://id.loc.gov/vocabulary/contentTypes/txt" >
    <rdfs:label >text</rdfs:label>
  </bf:Content>
</bf:content>
<bf:language >
  <bf:Language rdf:about="http://id.loc.gov/vocabulary/languages/eng" />
</bf:language>
<bf:illustrativeContent >
  <bf:Illustration rdf:about="http://id.loc.gov/vocabulary/millus/ill" >
    <rdfs:label >illustrations</rdfs:label>
  </bf:Illustration>
</bf:illustrativeContent>
<bf:intendedAudience >
  <bf:IntendedAudience rdf:about="http://id.loc.gov/vocabulary/maudience/juv" >
    <rdfs:label >juvenile</rdfs:label>
  </bf:IntendedAudience>
</bf:intendedAudience>
<bf:genreForm >
  <bf:GenreForm rdf:about="http://id.loc.gov/authorities/genreForms/gf2014026339" >
    <rdfs:label >fiction</rdfs:label>
  </bf:GenreForm>
</bf:genreForm>
<bf:classification >
  <bf:ClassificationLcc >
    <bf:assigner >
```


A szemantikus web technológiája

- Nem új világháló, hanem hozzáadott réteg
- Adatokat kapcsolunk össze, nem dokumentumokat = *linked data*
- Az adatok nyilvánosan hozzáférhetők = *linked open data*
- Az adatok közötti kapcsolatok értelmezettek = *szemantikus* (jelentéssel, értelemmel teli)

Az adatok összekapcsolása

Tim Berners-Lee ötlete alapján (2006!)

<https://www.w3.org/DesignIssues/LinkedData.html>

1. főszabály: mindennek adjunk a gép által is értelmezhető azonosítót □ **URI**

2. főszabály: HTTP-formátumú URI legyen

Összekapcsolás, átadás a gép számára

- Leíró keretrendszer segítségével (Resource Description Framework, RDF)
- Az 1990-es évek közepe óta (!) létező technológia □ csak a kapcsolatok feltüntetését lehetővé tevő logika, *nem adatformátum!*

George Orwell URI-ja

Az „írta” viszony URI-ja

Az Állatfarm című könyv URI-ja

A három elemből álló állítást, kijelentést *tripletnek* nevezik

Egy triplet □ egy metaadatközlés (amit metaadatolunk – metaadatelem – érték)

Több metaadatközlés □ ~~rekord~~ □ metaadateleírás-halmaz (gráf)

Állítások kifejezése több formátumban

```
<rdf:Description rdf:about="http://www.yso.fi/onto/yso/p16255">
  <ns0:singularPrefLabel xml:lang="en">academic library</ns0:singularPrefLabel>
  <ns0:singularPrefLabel xml:lang="en">academic library</ns0:singularPrefLabel>
  <skos:closeMatch rdf:resource="http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85076584"/>
  <skos:inScheme rdf:resource="http://www.yso.fi/onto/yso/">
  <skos:prefLabel xml:lang="fi">korkeakoulukirjasto</skos:prefLabel>
  <skos:prefLabel xml:lang="sv">högskolebibliotek</skos:prefLabel>
  <skos:prefLabel xml:lang="en">academic libraries</skos:prefLabel>
  <skos:hiddenLabel xml:lang="fi">korkeakoulukirjasto</skos:hiddenLabel>
  <skos:hiddenLabel xml:lang="en">academic library</skos:hiddenLabel>
  <dc:created rdf:datatype="http://www.w3.org/2001/XMLSchema#date">1986-09-01</dc:created>
```

RDF/XML

yso:p16255

```
ns0:singularPrefLabel "korkeakoulukirjasto"@fi, "academic library"@en ;
skos:closeMatch <http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85076584> ;
skos:inScheme yso ;
skos:prefLabel "korkeakoulukirjasto"@fi, "högskolebibliotek"@sv, "academic libraries"@en ;
skos:hiddenLabel "korkeakoulukirjasto"@fi, "academic library"@en ;
dc:created "1986-09-01"^^xsd:date ;
skos:exactMatch ysa:Y102509, allars:Y19800, koko:p7477 ;
dc:modified "2020-01-25"^^xsd:date ;
a ns0:Concept, skos:Concept ;
skos:broader yso:p10184 ;
skos:broader yso:p2787 .
```

Turtle

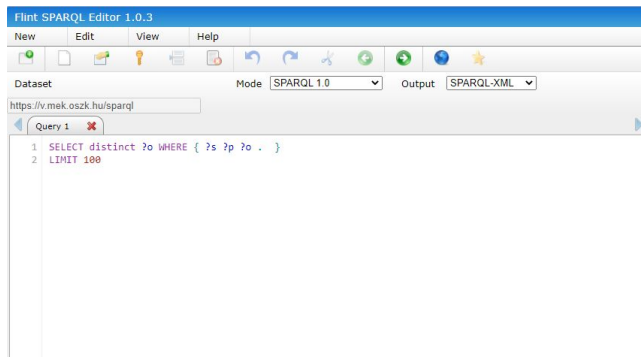
```
graph [
  {
    "uri": "http://www.yso.fi/onto/yso-meta/Concept",
    "type": "Concept",
    "label": [
      {
        "value": "Allmänbegrepp"
      },
      {
        "lang": "fi",
        "value": "Yleiskäsite"
      },
      {
        "lang": "en",
        "value": "General concept"
      }
    ]
  }
]
```

JSON-LD

Publikáció – tetszés szerinti célra

Bulk download – nagyméretű, letölthető állományok

SPARQL-végpont – nyilvános lekérdező felület a gráfadatbázishoz

API

Application Programming Interface

Alkalmazásprogramozási interfész

Mi a baj a MARC-kal/MARCXML-lel?

- **Nehézkesen kezelhető**
 - nemzeti sajátosságok
 - egyedi tartalmú mezők rögzítésének lehetősége (9xx)
- **Feldolgozása kizárólag speciális célszoftverekkel lehetséges**
- **Inkompatibilis az entitásokra és kapcsolataikra épülő feldolgozási irányzattal**
 - nincs annyi rekordtípus, mint ahány entitás az LRM-ben / az RDA-ban
- **A keresők (és külső partnerek) által megtalálhatatlan/értelmezhetetlen**

Mivel ad többet a szemantikus technológia alkalmazása?

- A MARC/XML-nél is könnyebben értelmezhető
- Rugalmasabb metaadat-sémák alkothatók
- Szoftvertechnológiai szempontból nagyon jól kiaknázható a kapcsolatok logikája
 - pl. vizualizációk készítéséhez

A szemantikus web építőkövei

URI-tárak – Entitások azonosítói

Charaire Veronika (1924-)	műfordító
Császár Katalin (-1901) (csók-rákosi)	
Csatári Kovács László (1940-)	költő , szövegíró
Csatlós Kovács Mihály (1931-)	szövetkezeti elnök
Csehly Etelka (19. sz. második fele-) (zsarnai)	postai alkalmazott , távírdász
Csengeri Erzsébet (1939-)	boltvezető
Csetényi Erzsébet (1936-)	fizikus
Csiha Judit (1950-)	képviselő , politikus , miniszter , ügyvéd
Csikeszné Kovács Inka	
Csillik Margit (1914-2007)	sportoló , testnevelőtanár , edző
Csiszár Ágnes (-1941) (dálnoki)	
Csiszár Erzsébet (1949-)	képzőművész , tanár
Csonka Julianna (-1964) (peremartoni)	
Csorba Mária (1874-1944?)	napszámos
Csuhrán Mária (1916-2001)	babakészítő
Csűrös Karolin (-1941) (nagykászoni)	
Czimmermann Anna (-1928)	kurátor
Cziprián-Kovács Loránd (1968-)	jogász
Dabasi Kovács Gyula (1885-1952) (dabasi)	festőművész
Dabi Ilona (-1977)	vállalati igazgató
Daday Loránd (1893-1954) (deési)	tanfelügyelő , író
Dakó Ágnes (-1915) (érszalacsi)	
Dálnoki Kovács István (1950-2002 után)	filmrendező , író , költő
Darvas Mária (-1978) (szli)	bíró
Deborsky Mária (1920-)	énektanár , zenetanár

Integrált gyűjteménykezelő rendszeren belül:

authority rekordok MARC-ban authority file / névtér

Az interneten mindenki számára szabadon hozzáférhető:

külső névterek / szótárkódolási sémák

Személynevek: VIAF, Magyar Nemzeti Névtér, ...

Földrajzi nevek: GeoNames, ...

RDA Registry, id.loc.gov, data.bnf.fr, finto.fi, id.kb.se, ...

FŐ feladata: azonosítót biztosít

Járulékos feladat: további információkat szolgáltat!

<https://resolver.pim.hu/auth/PIM59537>

<http://viaf.org/viaf/59084200>

...

Jókai Mór (1825-1904)

Magyar Nemzeti Névtér

- konzorciumi együttműködés – egy névtípus, egy intézmény
- szerkesztőségi felület validálás, ellenőrzés
- feltöltő és felhasználó intézmények
- kapcsolat az integrált gyűjteménykezelő rendszerekkel
- belső építésű authority file használata helyett külső névtér

The screenshot displays the profile of Márai Sándor on the Magyar Nemzeti Névtér website. The page includes a search bar with the name 'MÁRAI SÁNDOR' and a date '2020. 02. 18.'. A timeline at the top shows birth and death dates. The profile is divided into several sections: 'AZONOSÍTÓ' (Identification) with fields for Hun ID, VIAF, and ISNI; 'FOGLALKOZÁS' (Occupation) listing 'akadémikus', 'író', 'költő', and 'szinkritikus'; 'GALÉRIA' (Gallery) with a portrait; 'NÉV' (Name) with various name variants; 'ALAPADATOK' (Basic Data) including birth and death details; 'BIOGRÁFIA' (Biography) with a detailed text block; and 'LINK' (Links) with various external references.

<http://abcd.hu>

VIAF

The screenshot shows the VIAF website interface. At the top, there is a search bar with the text 'Zamiatin, Evgenij Ivanovich, 1884-1937' and a 'Search' button. Below the search bar, there is a list of search results for 'Zamiatin, Evgenij Ivanovich, 1884-1937'. The results are displayed in multiple columns, showing various forms of the name in different languages and scripts, such as Cyrillic, Latin, and Arabic. The results include flags of various countries, indicating international availability. At the bottom of the screenshot, there is a 'Preferred Forms' section with a list of preferred forms for the name, including 'Zamiatin, Evgenij Ivanovich, 1884-1937' and 'Zamiatin, Evgenij Ivanovich, 1884-1937'.

<http://viaf.org>

- nemzeti könyvtárak (!)
authority és bibliográfiai
állományyaiból épül
- eltérő nemzeti névalakok
 egyetlen azonosító
- a személy, testület,
földrajzi név
alapinformációi
- kitüntetett névalakok
- névvariánsok
- művek, kifejezési formák

RDA Registry

RDA Reference value vocabularies

<http://www.rdaregistry.info/>

- RDA Aspect Ratio Designation
- RDA Bibliographic Format
- RDA Broadcast Standard
- RDA Carrier Extent Unit
- RDA Carrier Type
- RDA Cartographic Data Type
- RDA Colour Content
- RDA Configuration of Playback Channels
- RDA Content Type
- RDA Extension Plan
- RDA File Type
- RDA Font Size
- RDA Form of Musical Notation
- RDA Form of Notated Movement
- RDA Form of Tactile Notation
- RDA Format of Notated Music
- RDA Frequency
- RDA Generation
- RDA Groove Pitch of an Analog Cylinder
- RDA Groove Width of an Analog Disc
- RDA Illustrative Content
- RDA Interactivity Mode
- RDA Layout
- RDA Material
- RDA Media Type
- RDA Mode of Issuance
- RDA Polarity
- RDA Presentation Format
- RDA Production Method
- RDA Recording Medium
- RDA Recording Methods
- RDA Recording Source
- RDA Reduction Ratio Designation
- RDA Regional Encoding
- RDA Scale Designation
- RDA Sound Content
- RDA Special Playback Characteristics
- RDA Status of Identification
- RDA Terms
- RDA Track Configuration
- RDA Type of Binding
- RDA Type of Recording
- RDA Unit of Time
- RDA User Tasks
- RDA Video Format

Elvont dolgok, viszonyok

„szerzője”
„szerkesztője”
„kifejezési formája”
„születési éve”
„előadója”

„ismeri”
„munkatársa”
„rokona”
„gyermeke”

<http://id.loc.gov/ontologies/bibframe/translationOf>

<http://id.loc.gov/ontologies/bibframe/dimensions>

Integrált gyűjteménykezelő
rendszerben:
?????

Az interneten mindenki számára
szabadon hozzáférhető:
ontológiák / szótárak / elemkészletek

Egy-egy területen (pl.
könyvtártudomány) előforduló
relációk gyűjteménye és *hierarchiájuk*

BIBFRAME

RDA-szótár

BIBO

PMO

bibliotek-o

ARM

MADSRDF

FaBiO

CiTO

...

DCRDF

- 1995-től létezik a Dublin Core, az RDF-et 1996-tól kezdve fejlesztik
- Négy különféle szótárat definiáltak
 - <http://purl.org/dc/terms/> (55 elem)
 - <http://purl.org/dc/dcmitype/> (12 elem)
 - <http://purl.org/dc/dcam/> (4 elem)
 - <http://purl.org/dc/elements/1.1/> (15 elem)

RDA-szótár

RDA Registry

Elements ▾

Values ▾

Data ▾

Tools ▾

Releases ▾

About ▾

FAQ

Guide

Blog

Project

RDA Toolkit

RDA Registry

- Elements (RDA element sets)
 - Classes
 - Agent properties
 - Expression properties
 - Item properties
 - Manifestation properties
 - Nomen properties
 - Place properties
 - Timespan properties
 - Work properties
 - RDA Entity properties
 - Unconstrained properties
 - RDA/ONIX Framework elements
- RDA values
- RDA/ONIX Framework values
- Data (Linked data using RDA vocabularies)
 - Curie prefixes (Abbreviations for compact URIs, XML namespaces, etc.)
 - Examples (Single resource)
 - R-Balls (Multiple resources)
 - Datasets (Multiple resources)
- Tools
 - Maps (RDF maps between RDA vocabularies and other namespaces)
 - Alignments (Alignment tables for RDA vocabularies and other namespaces)
 - Profiles (Application profiles using RDA vocabularies)

Welcome to the RDA Registry!

The RDA Registry contains **linked data and Semantic Web** representations of the elements and relationship designators approved by the [RDA Steering Committee \(RSC\)](#).

For details of the latest release see [Release 3.3.0](#).

Downloads

- [v3.3.0 \(zip\)](#)
- [v3.3.0 \(tar.gz\)](#)

The RDA Registry is maintained by the RSC in association with [ALA Digital Reference](#).

Please use the contacts below for more information. Remember that questions or comments about individual RDA elements or concepts can be easily made by using the OMR feedback button on the far right center of the page describing the individual property (it is orange, with white lettering).

Contacts:

- [RSC Technical Teams Liaison Officer: Gordon Dunsire](#)
- [Director of ALA Digital Reference: James Hennelly](#)

If you discover a problem with the representations of the RDA vocabularies, or have a question, or even wish to engage in a philosophical or practical discussion, please [raise an issue!](#)

[View the project on GitHub.](#)

<https://www.rdaregistry.info/>

A BIBFRAME a Linked Data-alapelveket követő, könyvtári felhasználásra fejlesztett szótár, amely RDF-logika szerint összeállított, entitások mentén szakaszokra bontható bibliográfiai leírások készítéséhez használható metaadat-elemek URI-jait tartalmazza.

<http://loc.gov/bibframe>

- könyvtári-informatikai közös fejlesztés □ Zepheira + Library of Congress
- az adatcsere új alapja □ MARC/XML helyett BIBFRAME-alapú gráfok

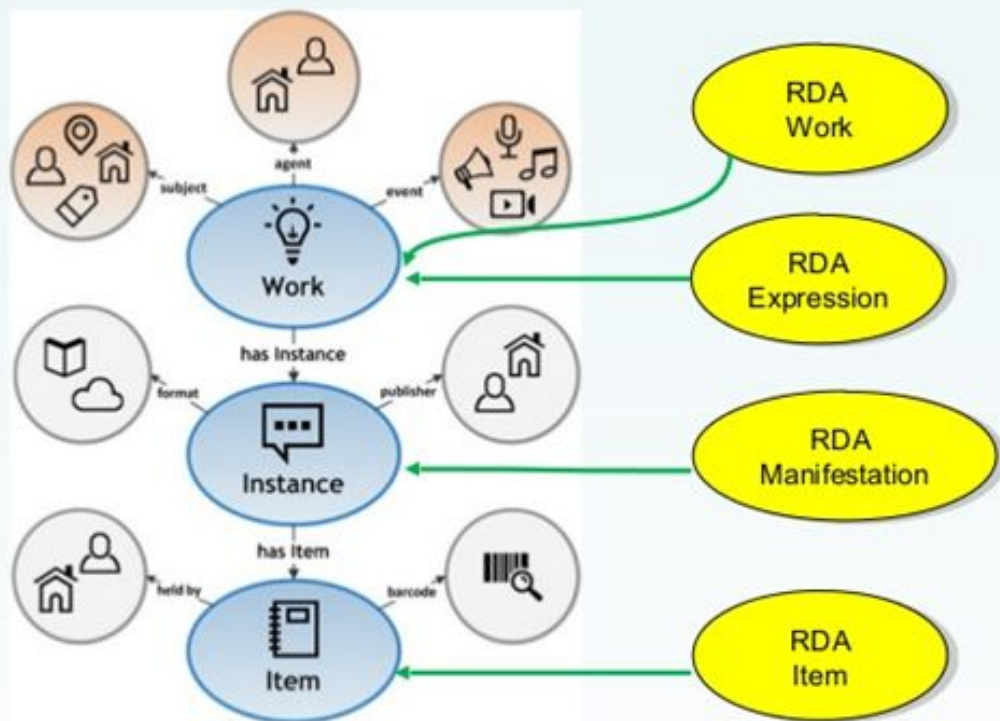
**Készítőinek szándéka, reményei szerint
le fogja váltani a MARC-ot!**

BIBFRAME IS COMING

*A kapcsolatok az **RDA** részei, de nem jelennek meg a **MARC21**-ben, mert **nem is jeleníthetők meg** a rekordokra épülő adatformátumban. A kulcskérdés az, hogy ezeket a kapcsolatokat szeretnénk-e a jövő katalógusa részeként látni. Ha igen, akkor egy másik, **a MARC 21-től eltérő** adatformátum fejlesztése szükséges.*

<http://kcoyle.blogspot.com/2017/05/two-frbrs-many-relationships.html>

BIBFRAME 2.0

2016-tól

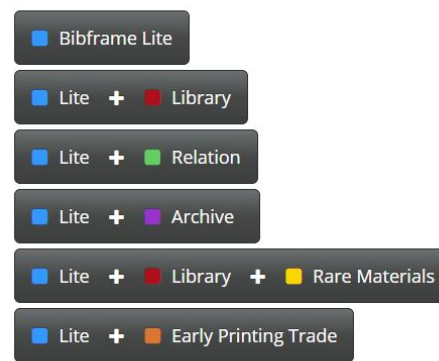
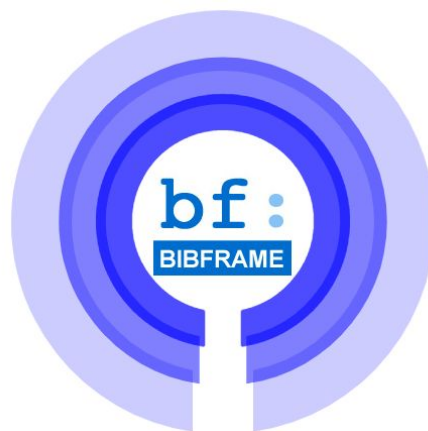
- Az LRM-től és az RDA-tól eltérő entitásszerkezet
- 3 alaposztály (összesen: kb. 190)
 - **mű** (Work)
 - magába foglalja a szellemi tartalom, illetve a különféle formanyelvi megtestülések metaadatelemeit
 - **előfordulás** (Instance)
 - **példány** (Item)
- az osztályok tagjaira alkalmazható, kb. 150-160 tulajdonság, azaz metaadatelem

Property List

acquisitionSource	ensembleType	partNumber
acquisitionTerms	enumerationAndChronology	pattern
adminMetadata	equinox	physicalLocation
agent	exclusionGRing	+ place
appliedMaterial	extent	polarity
arrangement	firstIssue	preferredCitation
ascensionAndDeclination	fontSize	productionMethod
aspectRatio	frequency	projection
assigner	generation	projectionCharacteristic
awards	generationProcess	provisionActivity
baseMaterial	genreForm	provisionActivityStatement
bookFormat	geographicCoverage	qualifier
capture	grantingInstitution	reductionRatio
carrier	heldBy	+ relatedTo
cartographicAttributes	hierarchicalLevel	responsibilityStatement
classification	historyOfWork	review
classificationPortion	identifiedBy	role
code	identifies	scale
colorContent	illustrativeContent	schedulePart
content	immediateAcquisition	seriesEnumeration
contentAccessibility	instrument	seriesStatement
contribution	instrumentalType	shelfMark
coordinates	intendedAudience	soundCharacteristic
copyrightRegistration	issuance	soundContent
count	itemPortion	source
coverArt	language	spanEnd
credits	lastIssue	status
custodialHistory	layout	subject
+ date	mainTitle	sublocation

Kiegészítő ontológiái

- bibfra.me
- BFLC
- ArtFrame (később Art and Rare Materials)
- PMO
- bibliotek-o
- GCRO

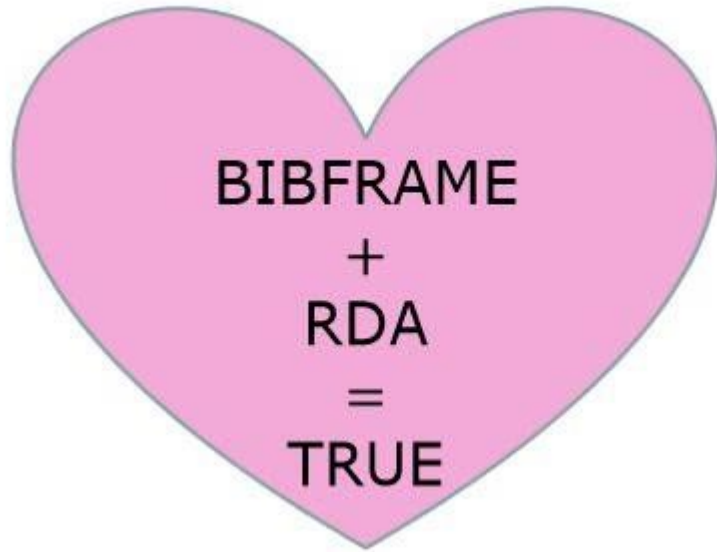
Linked data-alkalmazási profil

A linked data szabályai értelmében bármelyik szókészlet bármelyik relációját beemelhetjük – „bárki mondhat bármit bármiről”

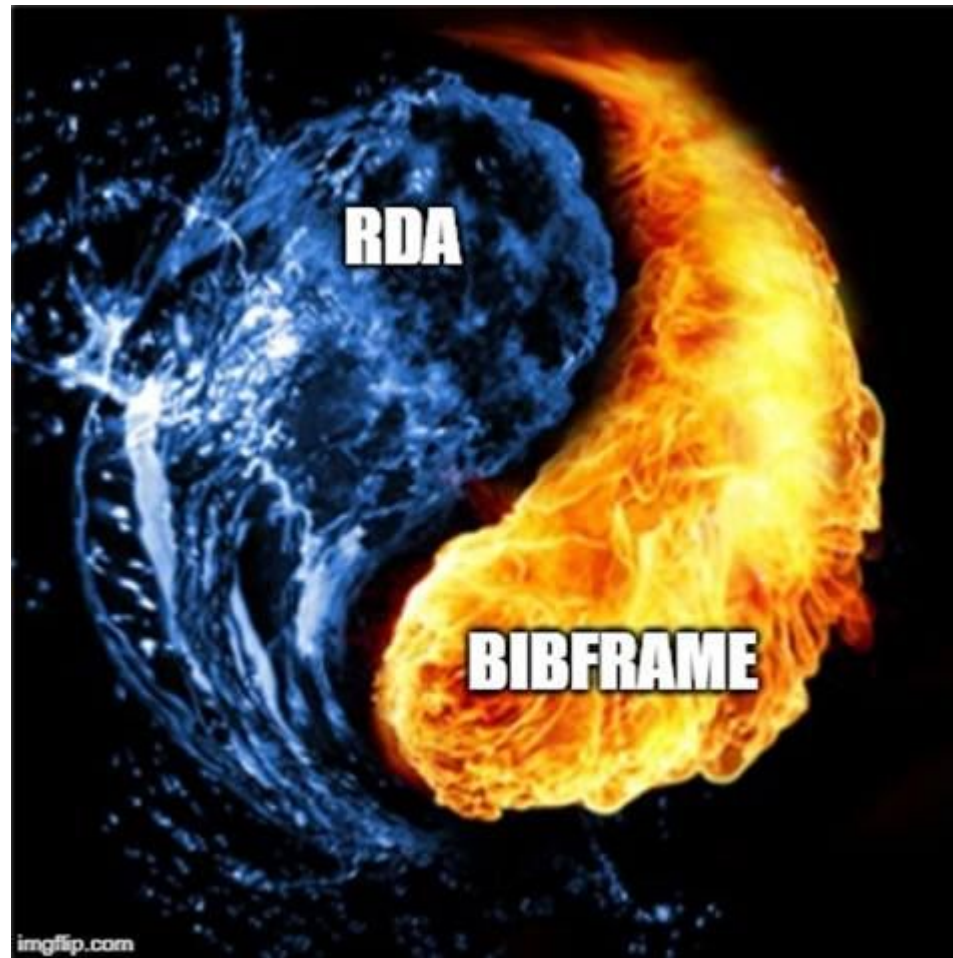
- ~~• Milyen MARC hívójeleket soroljunk fel az űrlapon?~~
- Milyen szótár(ak)ból vegyük az egyes forrástípusokról rögzítendő metaadatelemeket?

Elegendő egy szótár, vagy több is kell?

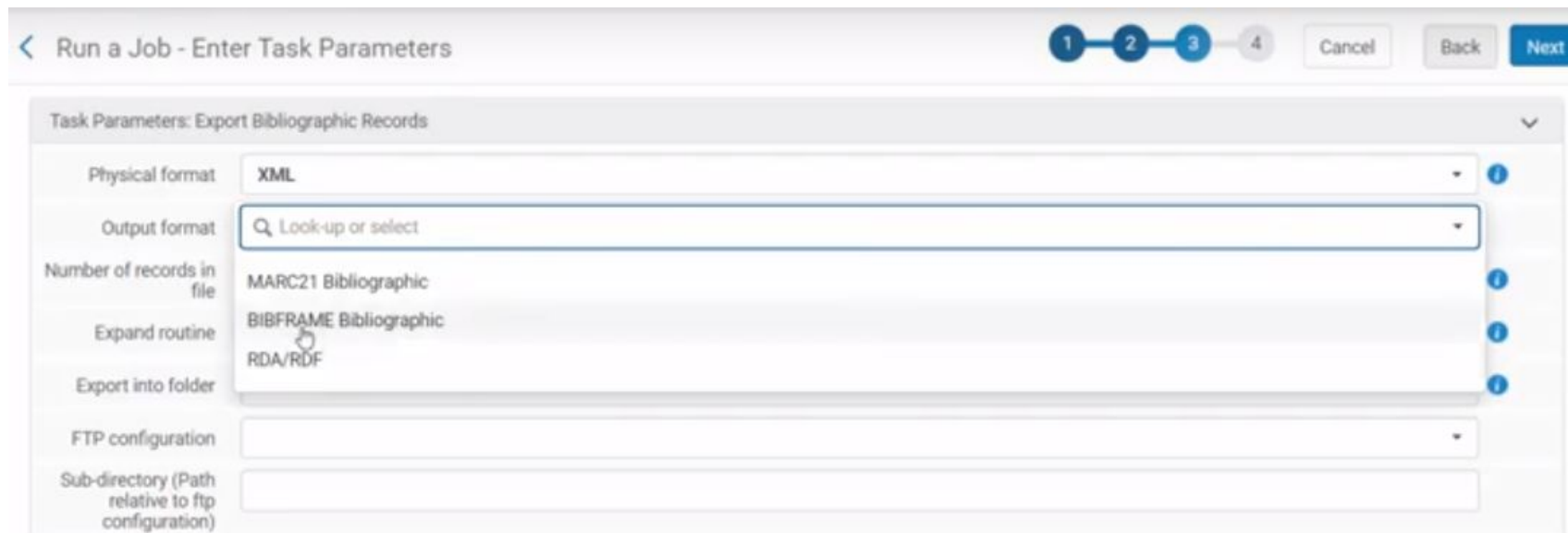
RDA-szótár

?

Export az Almá-ból

The screenshot shows a software interface for configuring an export job. The title bar reads "Run a Job - Enter Task Parameters" and includes a progress indicator with steps 1, 2, 3, and 4, along with "Cancel", "Back", and "Next" buttons. The main area is titled "Task Parameters: Export Bibliographic Records" and contains several fields:

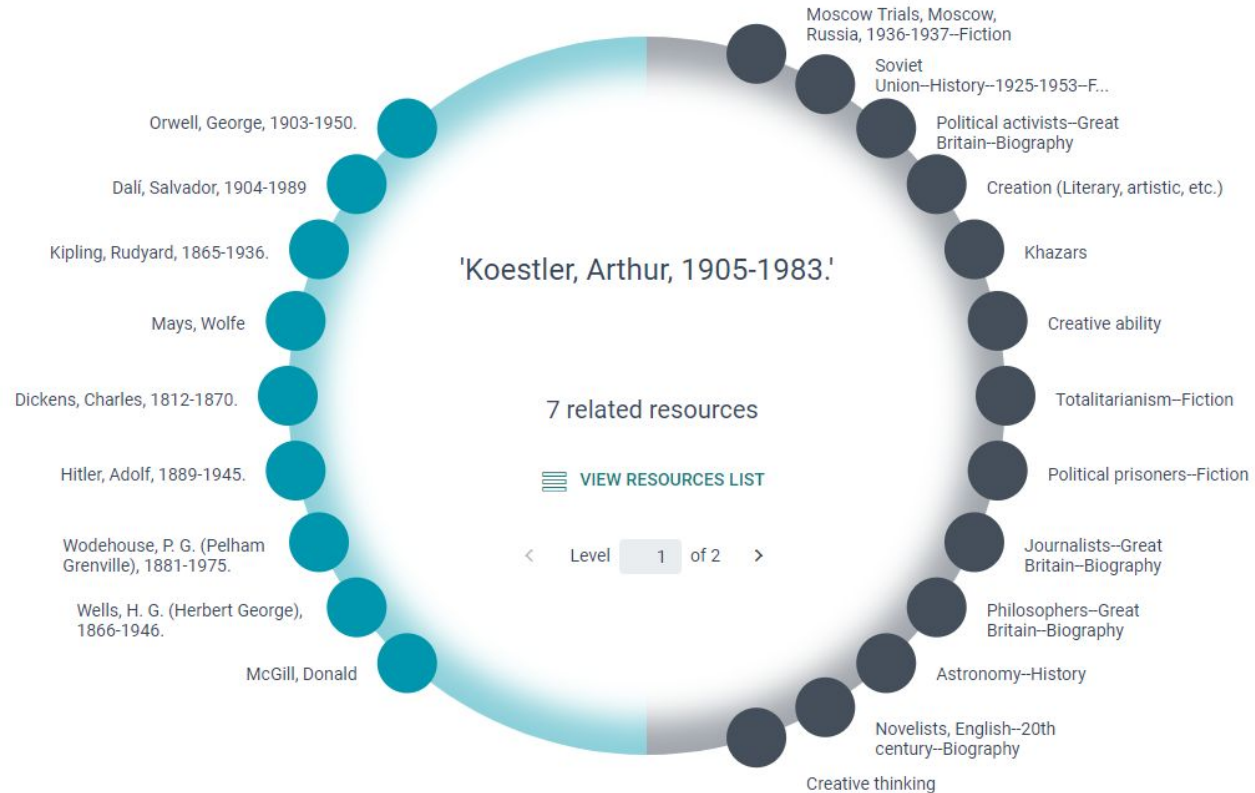
- Physical format:** XML
- Output format:** A search box with the text "Look-up or select".
- Number of records in file:** MARC21 Bibliographic
- Expand routine:** BIBFRAME Bibliographic
- Export into folder:** RDA/RDF
- FTP configuration:** (Empty field)
- Sub-directory (Path relative to ftp configuration):** (Empty field)

<https://www.youtube.com/watch?v=MFY07SiSzAs>

A gráf az új generációs gyűjteménykezelő rendszerek beépített exportformátuma – több szótár alapján is felépülhet (érdemes valamelyiket szabvánnyá tenni az adatcsere sikeressége érdekében)

Szemantikus visszakereső felületek és a szerendipitás

Innovative Inspire

<https://pbibu.na.innovativeinspire.com/search>

Adatgazdagítás

- **enrichment, reconciliation**
- a MARC-rekordok adattartalmát feldúsítva (MARC21: \$0, \$1, 758, stb.), vagy konverzió közben (MARC RDF)
- minél több névtérben keressük az entitás-előfordulásokat, annál jobb (kézzel vagy gépesítve)
- gyűjtsük be az azonosítókat kínáljunk minél több választási lehetőséget a gyűjteményhasználónak, ahol tovább tájékozódhat

3. főszabály

**Helyezzünk el linkeket más
adatokhoz!**

Adatgazdagítás

Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtár

< Vissza a találati oldalhoz < 1./13 >

Teljes Részletes MARC MARCXML Cédula RIS

Letöltés

Cím: Sirály

Személynév: Márai Sándor (1900-1989)

- data.bnf.fr
- id.loc.gov
- viaf.org
- www.wikidata.org
- isni.org

Kiadás helye: [Budapest]

Kiadó neve: Helikon

Megj. éve: 2003

Nyomda/Gyártó: Szombathely : Sylvester

Terjedelem, fizikai jellemzők: 272, [2] p ; 19 cm

Megjegyzés: Kisregények

<https://catalog.library.hnm.hu/hu/record/-/record/MNMKVT48822>

Összekapcsolódó adatok

Search Person/Family/Corporate body

EXPAND ALL

CLOSE ALL

▼ This person in

Koestler, Arthur, 1905-1983
ID: 118703

Works

Nemzetközi katalógusok

[WorldCat](#) · [VIAF: 17266902](#) · [OSZK: 000000003269](#) · [PIM: PIM64534](#) · [LCCN: n88621768](#) · [ISNI: 0000 0001 2122 348X](#)
[NKCS: jn19990210417](#) · [BNF: cb121846555](#) · [ICCU: 030948](#) · [BNE: XX1318631](#) · [KKT: 00921520](#) · [BIBSYS: 90617704](#)

Keresőoptimalizálás a schema.org szótár segítségével

Hogy jut a katalógusrekord a Google találatai közé?

- Állandó, saját URL-lel rendelkező HTML-oldalon van megjelenítve a rekord
 - Tetszetős (cool), változó részek nélküli, stabil azonosító
 - Linkfeloldás, újraírási szabályok segítségével: tetszetős valódi
 - Oldaltérkép (az összes html-oldalt felsoroló xml-állomány, fel kell rakni a világhálóra)
 - Indexelés engedélyezése, konfigurálása
 - Google Search Console-regisztráció
- **Érthető tartalom (szemantikus jelölők, schema.org)**
- Kívülről linkek mutatnak rá
 - Wikipédiáról, Facebook-ról, ...

Az eredmény – bár talán nem azonnal...

thuróczy jános a magyarok krónikája könyvtár

Összes

Térkép

Képek

Hírek

Videók

Egyebek

Beállítások

Eszközök

catalog.library.hnm.hu › record › record › MNMKVT43856 ▾

Thuróczy János: A magyarok krónikája - Thuróczy János ...

Rogierius (1207-1266) Bellus Ibolya (1950) (fordította) Kristó Gyula (1939-2004) (fordította)

Horváth **János** (1911-1977) (fordította) Zsoldos Attila (1962) ...

schema.org

- 2011 óta fejlesztett, általános célú szótár
- Bing, Google, Yahoo, Yandex
- kifejezési lehetőségei: RDFa, JSON-LD, ...
- bibliográfiai rekordok és authority-rekordok (pl. személyekről) adatmezői is jelölhetők vele

RDFa

- Resource Description Framework in Attributes
- az állítások a HTML jelölők tulajdonságai és a HTML oldal szövegének együtteseként jönnek létre
- a korszerű discovery-felületek már automatikusan tartalmazzák ezt a lehetőséget
- máshol sablont kell létrehozni hozzá

Haszna

Ún. rich snippet – bővített információ tartalmú találat a Google-ban

Papp László Budapest Sportaréna műsora | Jegy.hu

<https://www.jegy.hu/venue/papp-laszlo-budapest-sportarena> ▼

Jegyvásárlás a(z) Papp László **Budapest** Sportaréna eseményeire. Gardenexpo és Orchidea ...
Budapesti Újévi **Koncert** - 2020. január 1. Papp László **Budapest** ...

ápr. 4., Cs The DIRE STRAITS experience

ápr. 6., Szo XXXVIII. Országos Táncszínház Találkozó és Kirakodóvásár

ápr. 7., V XXXVIII. Országos Táncszínház Találkozó és Kirakodóvásár

Easy Cheesecake Recipe | King Arthur Flour

<https://www.kingarthurflour.com/recipes/easy-cheesecake-recipe> ▼ Oldal lefordítása

★★★★★ Értékelés: 4,8 - 270 értékelés - 1 h 48 min - 472 kalória

Never mind the sour cream, farmer's cheese, **cream cheese**, water bath, and worrying about a sunken center. The filling for this delicious **cheesecake** has just ...

Caramel Pecan Cheesecake · Easy Cheesecake: busy days ... · Vanilla extract

Bővebb információ:

<https://bpdigital.hu/schema-markup-utmutato/>

Gyakorlati kérdések

Az OSZK-projekt

- RDA-MARC a KOHÁ-ban
- Saját MARC-struktúra
- Az eredeti LoC-specifikációval adatvesztés történt volna
- egyedi specifikáció alapján – almező, karakterpozíció □ reláció

Feldolgozás – MARC nélkül (?)

- teljesen elszakadni még nem lehet (kölcsonzás?)
- „natív linked data”-környezet helyett egyelőre exportlehetőség, vagy párhuzamos tárolás
- a rendszerfejlesztőkön múlik az elterjedés mértéke

A BIBFRAME Editor felülete

BIBFRAME Editor

Browse Editor Load Work Load IBC Load MARC

+ Create Resource Cancel Save Post Preview

Monograph:Instance

Instance of BIBFRAME Work

Title Information Instance Title Variant Title Parallel Title

Statement of Responsibility +

Edition Statement +

Publication, Distribution, Manufacture, Production Publication Distribution Manufacture Production

Transcribed Provider Statement +

Copyright Date +

Series Statement Series Statement

Mode of Issuance single unit

Identifiers ISBN Other Identifier Local system number

Notes about the Instance Note

Media type unmediated

Extent Extent

<http://bibframe.org/bfe/>

Monograph

- Work
 - Creator of work
 - Title information
 - Form/Genre
 - Date of work
 - Identifiers
 - Contribution
 - Classification numbers
 - Summary note
 - Content type
 - Language
 - Script
 - Illustrative content
 - Note
- Instance
 - Title information
 - Publication
 - Transcribed provider state...
 - Copyright date

Work

Creator of work

Name Taunton Press

Relationship designator

Title information

Title type Work title

Preferred title for work Fine woodworking

Form/Genre Periodicals

Date of work January/February 2012

Identifiers

Identifier ISSN

ISSN 0361-3453

Contribution

Name

Preview all

Preview

Work

Unpub Last Pu

Creator of w Taunton F

Title inform Work title

Form/Gen Periodical

Date of wor January/F

Identifiers ISSN: 036

Contributio Taunton F

Classificatio LC classifi DDC: 684.

Summary n DIY furnitu

Áttervezés a felhasználói élmény (UX) növelése érdekében

Sinopia

Monograph Instance (BIBFRAME)

Title Information* [+ Add another](#)

Instance Title [+ Add another](#)

- [+ Add Main Title](#) [↗](#)
- [+ Add Subtitle](#) [↗](#)
- [+ Add Part number](#)
- [+ Add Part name](#)
- [+ Add Note](#) [↗](#)

Transliterated Title [+ Add another](#)

- [+ Add Transliterated Title](#)
- [+ Add Transliterated Subtitle](#)
- [+ Add Part Number](#)
- [+ Add Transliterated Part Name](#)
- [+ Add Note](#) [↗](#)

Parallel Title [+ Add another](#)

- [+ Add Parallel Title](#) [↗](#)
- [+ Add Parallel Subtitle](#) [↗](#)

Statement of Responsibility [↗](#) [+ Add](#)

Edition Statement [↗](#) [+ Add](#)

Transcribed Provider Statement* [↗](#)

Copyright Date [↗](#) [+ Add](#)

Notes about the Instance [↗](#) [+ Add](#)

Mode of Issuance* [↗](#)

Uniform Resource Locator [↗](#) [+ Add](#)

Administrative Metadata*

BF DB Admin Metadata [+ Add another](#)

- [+ Add Your cataloger ID / Sinopia ID](#)
- [+ Add Creation date](#)
- [+ Add Change date](#)
- [+ Add Assigning Agency](#) ●

Publication, Distribution, Manufacture, Production [+ Add](#)

Series Statement [+ Add](#)

Extent [+ Add](#)

Media type* [↗](#)

Related Manifestation [+ Add](#)

Instance of [+ Add](#)

Date published [+ Add](#)

Identifiers [+ Add](#)

Dimensions [↗](#) [+ Add](#)

Carrier type* [↗](#)

Has Item [+ Add](#)

<http://sinopia.io>

A LIBRIS XL felülete

- ✦ Expandera alla
- ✦ Minimera alla
- 📄 Kopiera
- 📄 Download compiled MARC21
- 📄 Förhandsgranska MARC21
- 🗑️ Ta bort Instans

INSTANS ADMINMETADATA

INSTANS AV VERK	> Text: {Titel saknas} • Engelska
IDENTIFIKATOR	> ISBN: 9781473222427
UTGIVNINGSSÄTT	Monografisk resurs
MEDIETYP	omedierad
BÄRARTYP	volym
HAR TITEL	> Titel: The furthest station / Ben Aaronovitch
UTGIVNING	> Primär utgivning: London • Storbritannien • Gollanz • 2017
OMFÄNG	> Omfång: 118 sidor
MÄTT	> Mått: 13.8 cm

Dan Ray @danray_5 · febr. 26.
Morning #haiku for #MOUG2020

I will know that I
am a Cataloger when
I dream in **BIBFRAME**.

Thomas Meehan @orangeaurochs · máj. 22.

🎵 When I was just a little graph
I asked my mother "what will I be?
Will I be **bibframe**? Semantically rich?"
Here's what she said to me

~\(\ツ)/~

"Que sera, sera
Whatever will be, will be
The future's not ours to see
Que sera, sera
What will be, will be" 🎵

🌐 Tweet fordítása

23

Köszönöm a figyelmet!